

A játszóterek és a fogyatékos gyermekek

1989. november 20-án a Nemzetközi Gyermekjogi Egyezmény elismerte, hogy „... a mentálisan vagy fizikálisan fogyatékos gyermeknek ugyanúgy teljes életet kell élnie, olyan feltételek között, hogy megőrizhessék méltóságukat, legyen önbizalmuk, és aktívan részt vegyenek a közösségi életben”. Azóta a fogyatékos gyerekek játszótéri eszközökhöz való hozzáférése Európa-szerte központi téma.

A játszótér a legmegfelelőbb hely arra, hogy a fogyatékos gyerekek elkezdjenek beilleszkedni a társadalomba. A játék az egyetlen kiváltságos tevékenység, ami minden gyermeket összehoz, egészségtől függetlenül. A szabadság és felfedezés élménye ritka és speciális pillanatok ad nekik.

Diagnózis Játszóterek, a kivételes tér a fogyatékos gyermekeknek	3-5. oldal
A válaszok Tudjunk meg többet a fogyatékoságokról hogyan jobban meg tudjuk tervezni a játszótereket	6-7. oldal
A megfelelő játszóeszközök kiválasztása	8-10. oldal
Játszóeszközök elrendezése a fogyatékos gyerekekre is gondolva	11. oldal
Egy konkrét példa	12-14. oldal

Diagnózis

Játszóter – a kivételes tér a fogyatékos gyermekeknek

A játszóterek és a sportpályák a gyerekek alapvető gyülekezőhelyei, ahol kikapcsolódhatnak, jól érezhetik magukat, sportolhatnak, edződhetnek igényeik és vágyaik szerint. Az önfeledt játéknak viszont korlátot szabnak képességeik.

Hogy ez ne jelentsen leküzdhetetlen akadályt, megfelelő játszóteret kell kialakítani, amihez viszont elengedhetetlen a lehetséges fogyatékok pontos ismerete.

1 – Fogyatékos gyermekek: speciális elemeket is figyelembe kell venni

A fogyatékos mindenkinél más

Mint minden gyermek, a fogyatékos gyermekek is folyamatosan nőnek és fejlődnek. De a fogyatékos jellegétől függően a leépülési vagy gyógyulási folyamat gyorsulhat, lassulhat vagy előre nem látható irányt vehet. Bizonyos befolyásoló tényezők minden esetben máshogyan jelentkeznek, mint például a fogyatékos mértéke, esetleg többszörös jelenléte, a gyermek egyedi fizikai- és akaratereje, és a környezet, ahol él. Ezért nem lehet szűk kategóriákat, besorolásokat létre hozni a fogyatékosok között.

Érdeemes tudni: Európában minden 100. családban vagy fogyatékkal született gyermek. Ehhez még hozzájönnek a balesetben, betegség miatt fogyatékosok. Ez utóbbi okokból bárki, szinte bármikor fogyatékos válhat.

A gyermek fogyatékosága érzékeny téma

Amikor látjuk, hogy az egészséges gyerekek néha mennyire önbizalom-hiányosak, szégyenlősek és gyakran csalódtak önmaguk próbára tétele után, nehéz elképzelnünk, mit élhet át egy fogyatékos gyermek már kicsi korától kezdve.

A fogyatékos megléte, tudata és a felülkerekedésére tett napi erőfeszítések formálják a fogyatékos gyermek gondolkodását, és gyakran emiatt választódnak el a többi gyerektől.

Külső környezeti hatások (a mások hozzáállása, a fizikai környezet, az életfeltételek, a játéksituációk stb.) kulcsszerepet játszhatnak az ilyen belső folyamatok enyhítésében, elmosásában.

2 – A fogyatékos gyerekek számára is használható játszóterek előnyei

A szabadság érzése

A különleges feltételek miatt (felügyelet, speciális hozzáférés, különleges felszerelés stb.) a fogyatékos gyermekeknek ritkán van alkalmuk kint játszani. A játszóterek nagy előnye, hogy egy körbekerített, könnyen felügyelhető területet jelentenek, és a gyermeknek nagy mennyiségű, különböző tevékenységek közötti döntés szabadságát adják. A szabadság érzése a fogyatékos gyerekeknél – akik gyakran fogyatékkuk „rabjának” érzik magukat – ez többszörösen érvényesül.

Beilleszkedés

A játszótéren általában előforduló szituációk automatikusan a gyerekek közötti kommunikációhoz vezetnek. Ez a legfontosabb tényező, mert a társadalmi előítélet könnyen elválaszthatja a fogyatékos gyerekeket a többiektől. A játszóterek bátorítják és elősegítik az egészséges és fogyatékos gyerekek együtt játszását, kikapcsolódását.

A motorikus képességek fejlesztése

A játszóterek sok mozgató, dinamikus élményt nyújtó játékot biztosítanak a gyermekeknek, hogy felderítsék és felfedezzék önmagukat és környezetüket. Hiányosságaiktól függően a fogyatékos gyerekek olyan eszközökkel játszanak, amelyet a leginkább izgalmasnak, stimulálónak találnak: a gyengén látó gyerekek a hallható eszközökkel, a süket gyerekek a rugós játékokkal, a kerekesszékes gyerekek a rámpás játékokkal stb.

A gyerekek öntudatlanul is új vagy elfelejtett érzéseket, érzékeléseket keresnek, hogy játszási élményüket, fizikai képességeiket növeljék.

Öröm

A játszóterek hozzájárulnak a fogyatékos gyerekek fejlődéséhez. Segít elfelejteni fogyatékoságukat és ez jó hatással van életkedvükre, élénkségükre. Új élményekkel lesznek gazdagabbak, újra felfedezik a teret, és a testük határait és lehetőségeit.

A játszótér a mozgás, érzékelés és kapcsolatok építésének új dimenzióját nyitja meg számukra.

A játszótér felpozsdító és beteljesülést rejtő hely a fogyatékos gyerekeknek. Beteljesülést rejtő, mert ugyanott játszhatnak, mint az egészséges gyermekek és hasonló módon játszhatnak. Felpozsdító, mert a játszótér a szórakozásnak van áldozva, egy olyan hely, ahol megvalósíthatják önmagukat és képzeleteiket.

3 – Az alapvető szabályok a fogyatékos gyerekek játszótérhez szoktatására

Az általános játszótéri megfigyelések és a specialisták által végzett tanulmányok lehetővé teszik, hogy néhány kulcsfontosságú alapszabályt fektessünk le, beleértve természetesen a fogyatékos gyermekek beilleszkedését is.

A gyerekek játsszanak együtt!

A cél az, hogy az egészséges és fogyatékos gyerekek harmonikusan együtt tudjanak játszani. Ehhez viszont olyan odafigyeléssel és érzékenységgel kell megtervezni és elhelyezni a játékokat, hogy azok biztosítani tudják a fogyatékos gyerekeknek is a játszás lehetőségét. Szociális kontaktusra és kommunikációra kell motiválnia a gyerekeket.

Ne csak egy féle fogyatékos gyereket vegyünk figyelembe!

Olyan sokrétű fogyatékos állapotok léteznek és a határaik annyira végtelenek, hogy nem szabad csak egy típusú fogyatékos gyereket figyelembe venni. Fontos, hogy a kerekesszékeknél tovább is gondolkodjunk.

Támogassuk, hogy a gyermek egyénileg döntse el a játék nehézségét!

Ahhoz, hogy egy gyerek eredményesen és sikerélménnyel játsszon egy játékon, elengedhetetlen saját határainak, lehetőségeinek keresése, próbára tétele. Hogy ezt zavartalanul tehesse, lehetőséget kell adni arra, hogy a játék teljes egésze alatt irányíthassa cselekedeteit. Nem szabad elbátortalanodnia hiba esetén és mindig lehetőséget kell biztosítani, hogy abbahagyhassák a felfedezést, és visszafordulhassanak.

Játzóeszközök nagy választékát kell biztosítani, hogy ne veszítsék el játszási kedvüket!

A játszótér kialakításakor figyelembe kell venni a különböző fogyatékos

gyerekek határait, biztosítani kell a számukra is elérhető eszközök széles választékát.

Biztosítsuk a kísérő hozzáféréseit!

A fogyatékos gyerekek ritkán játszanak egyedül. Az őket kísérőknek biztosítani kell ülőhelyet, de még fontosabb, hogy a játékokban ők is részt tudjanak venni. A nehézségekkel rendelkező gyerekeknek a kísérők (szülők, tanítók, bátyák vagy nővérek) nem csak távolról nézik őket. A játékokban ők is részt vesznek: támogatást adnak, motiválnak, és mindig a közelben vannak.

Egy megegyezésen alapuló projekt kivitelezése!

A játszótérnél, ahol egészséges és fogyatékos gyerekek együtt játszhatnak, kompromisszumot kell teremteni a merő adatok (elhelyezkedés, a játszótér mérete, állam, társadalmi környezet, stb.) és a használók igényei között. A felsővezetéssel történő egyeztetés és megbeszélés elengedhetetlen eleme a sikernek.

A többi játszótér se hagyjuk ki!

Egy játszótér nem elégíti ki az ország összes fogyatékos gyerekeinek minden igényét.

Ajánlott egy játszótér-összeállításban, sorozatban gondolkodni: a teljes megoldás különböző játzóeszkőfajták több településen, játszótéren való kihelyezésével érhető el.

Az fogyatékos gyerekeknek is alkalmas játszótér nem feltétlenül drágább egy „klasszikus” játszótérnél!

Nem kell nagyobb vagy speciális eszközöket venni. Elég pár apróságra odafigyelni – amiben ez az útmutató is segít – és megfelelő hozzáférhetőséget biztosítani az eszközökhöz.

A Válaszok: Tudjunk meg többet a fogyatékokról, hogy jobban tervezhessük meg a játszótereket

Ahhoz, hogy egyes játékokat a fogyatékos gyermekeknek is elérhetővé tegyünk, alaposan tanulmányoznunk kell a viselkedésüket és rá kell látnunk a különbségekre különböző hiányosságaik között.

Az orvosok, törvényhozók és szociológusok más-más módszerrel sorolják be a fogyatékokat. A következőkben bemutatjuk azt a rendszert, ami alapján a változó hiányosságokat és fő funkcionális problémákat figyelembe kell venni egy közterület kialakításakor.

Érzékelési tulajdonságok	Viselkedési adatok	Alkalmazás a játszótereken
	Vakság <ul style="list-style-type: none"> - nem tudja észrevenni az akadályokat - kitűnően megjegyzi a területet egyes jelzőpontok alapján - jól megtalálja a tárgyakat érintésen keresztül - magas szinten érzékeny hallás 	<ul style="list-style-type: none"> - alacsony akadályok kihelyezésének kerülése - egy-egy feltűnő tereptárgy kihelyezése - változatos talajjal megjelölni az egyes helyeket - hangot kiadó játszóeszközök alkalmazása
	Gyengénlátás <ul style="list-style-type: none"> - magabiztosság és ügyesség hiánya - mozgási határokat eredményez (pl. futás) 	<ul style="list-style-type: none"> - erőteljesen kontrasztos színek jelenléte (megjelölésnek) - színkód olyan szekcióknak, amelyek erősen motiválóak
	Süketség <ul style="list-style-type: none"> - nincs lehetőség szóban figyelmeztetni - a kontrasztos elemekre reagál - mozgásra reagál 	<p>A fő hangsúlyt a látható elemekre kell tenni: minden mozgó játéknak (lehetséges veszélynek) jól láthatónak kell lennie, kontrasztos színekkel.</p>
Értelmi tulajdonságok	Viselkedési adatok	Alkalmazás a játszótereken
	Mentális hiányosságok <ul style="list-style-type: none"> - probléma a veszélyek értékelésével - aránytalan mentális és fizikális kapacitások 	<ul style="list-style-type: none"> - fizikai formába kell önteni a játékok nehézségeit vagy hátrányait - viszonylag nagyméretű játékok egyszerű tartalommal
	Viselkedési zavarok <ul style="list-style-type: none"> - kiszámíthatatlan viselkedés a gyengédtől az agresszívig 	<p>A kísérő folyamatos jelenléte szükséges, aki ismeri a gyermek reakcióit. Házikók, búvóhelyek jelenléte szükséges, ahol a távolmaradást kedvelő gyerekek ülhetnek és nézhetik a többieket.</p>

Mozgásbeli tulajdonságok	Viselkedési adatok	Alkalmazás a játszótereken
	<p>Koordinációs fogyatékek</p> <ul style="list-style-type: none"> - problémák nagyobb akadályokkal való találkozásokkor - támaszkodás szükségessége 	<ul style="list-style-type: none"> - kis magasságkülönbségek a játékokon - a szűk átvezetőkhez kerítések vagy kapaszkodók építése
	<p>Testtartási fogyatékek</p> <p>Gyakran ortopédiás problémák mellékhatása (csípő, műszerv problémák stb.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - mozgáskorlátok <p>- problémák a súlyáthelyezéssel</p> <p>- problémás a sokáig állva maradás</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hangsúlyt fektetni az ülő helyzetben játszható játékokra (hinták, rugós játékok stb) - ahol szükséges, ott székek beépítése a játékokhoz (pl. homokos és vizes játszóeszközök)
	<p>Alsóvégtagi fogyatékek</p> <ul style="list-style-type: none"> - a járás nehéz vagy fárasztó - lábhajlítás nehéz 	<p>Korlátok kihelyezése, rövid utak kialakítása pihenési lehetőségekkel, magas ülések használata alacsonyak mellett.</p>
	<p>Felsővégtagi fogyatékek</p> <ul style="list-style-type: none"> - nehezen találnak támaszt közepes magasságokban - nehezen kapaszkodnak <p>- nem tudják felhúzni magukat vagy kúszni a játékokon</p>	<ul style="list-style-type: none"> - megfelelő támaszték ami jó a hátnak és a vállaknak - a mozgó játékoknál vízszintes testhelyzet lehetővé tétele (hálók, függőágyak - a létrák helyett lépcsők alkalmazása
	<p>Kerekesszék használatát igénylő fogyatékek</p> <ul style="list-style-type: none"> - korlátozott mozgási lehetőségek - összekuporodott mozgási pozíciók <p>1-Nem tud kijönni a kerekesszékből</p> <p>2-Ki tud jönni a kerekesszékből</p>	<ul style="list-style-type: none"> - megfelelő utak kialakítása a játszóeszközök körül (szélesség és kanyarodó sugarak) - alkalmassá tenni a játékokat a kerekesszékes használatra (szintkülönbségek, megfelelő játékaktivitások) - kerekesszékből is kezelhető játékok alkalmazása - a játékokhoz tartóelemek (háttámlák, kartámlák, oldalsó tartóelemek stb) vagy speciális székek hozzáépítése - lógás vagy kúszás támogatása

A megfelelő játszóeszköz kiválasztása

A játékokat automatikusan egészséges gyermekeknek tervezik. Érdemes felbecsülni az egyes játékok fogyatékosok számára alkalmasságának szintjét és azt, hogy számukra milyen játékelményt nyújt.

Rugós játékok

Nagyszerű szituáció süket gyermekeknek

A rugós játékok rugózó mozgása minden gyermek számára minden szempontból nagyon fontos. A gyermekek jobban ráébredhetnek testükre és a rugózás stimulálja az érzékeiket.

Ez nagyon fontos, például a süket gyermekek esetében. A hintázó mozgás a belső fülüket (3 csiga) aktiválja – ezek esetükben gyakran alulhasználtak.

Figyelembe kell venni:

A mozgáskorlátozott gyermekeket a játéknak meg kell tudni tartania rugózás közben. Ehhez a játéknak minimum az alábbiakkal kell rendelkeznie: elég széles oldalfalak, ülések és háttámlák, lábtámlák.

Körhinták és forgó eszközök

Mélyen fekvő ülés a teljes biztonság érdekében

Ezek a típusú játékok keltik leginkább a mozgás érzését. A gyerekek megtapasztalják a gyorsaságot és a centrifugális erőt. Ezek a játékok lehetővé teszik, hogy a gyerekek megtanulják vagy fejlesszék testük irányítását és szinkronizálják mozgásukat.

Természetesen ezek az eszközök megfelelő mozgáskoordinációt és erőt igényelnek.

Figyelembe kell venni:

A beülő résznek jól megközelíthetőnek kell lennie, és a lehető legközelebb kell lennie a földhöz. Az ülésnek megfelelő támasztékkal kell rendelkeznie, ami a fogyatékos gyermekeket egy helyben tartja (süllyesztett ülés vagy oldalsó védőelemek) mert ők csak rövid ideig tudnak kapaszkodni.

Hinták

Ez az ülés a beilleszkedést is segíti

A hintázást vagy aktív mozgást előidéző játékok különleges érzést keltenek a gyerekekben. Kombinálják a mozgáskoordinációt, a magasság érzését. A mozgás ismétlődése egyszerre élénkítő és megnyugtató.

Figyelembe kell venni:

Elengedhetetlen a megfelelő testtartás megtámasztása, hogy a játékból kiesés veszélyét kizárjuk. Egy specifikus körbetekerős ülés helyett függőágy vagy gubó megoldások az előnyben részesítendőek, mert fizikailag és pszichológiailag megnyugtatóak. Ezek a fajta ülések sok gyermek játszását teszik lehetővé, és megfelelő helyet biztosítanak arra, hogy a fogyatékos gyerekek lefeküdjenek és pihentessék a testüket.

Csúszdák

Néha anyu is kell hozzá

A csúszdák a magasság és a gyorsaság élményét adják a gyerekeknek; lehetővé teszik, hogy felülkerekedjenek a félelmeiken, és csoportosan játsszanak. Ezen a játékon a gyerekek passzív mozgást végeznek: nem szükséges erő kifejtés a testsúly irányításához.

Különbséget tehetünk a klasszikus csúszdák és a rézsúcsúszdák között.

Figyelembe kell venni:

A csúszda nem lehet túl magasnak vagy túl hosszú, nehogy félelmet keltsen a gyerekekben. Az átlagos magasságnál nem annyira kockázatos az irányítás elvesztése vagy a kiesés, emellett a kísérő segítséget tud nyújtani a gyermeknek. Meg kell jegyeznünk, hogy a legkevésbé kockázatosak a csőcsúszdák, mert a kiesés esélye alacsony.

Házikók és menedékek

Csendes találkozóhelyek amik elősegítik a beszélgetést

A házikók minden korosztályt vonzanak, együtt játszásra hívnak. Színük és játékos formáik megindítják minden gyermek fantáziáját – bújócskázhatnak, szerepjátékokat játszhatnak, mindeközben kontaktust teremthetnek egészséges és fogyatékos társaikkal egyaránt.

Figyelembe kell venni:

Biztosítani kell a házikók könnyű megközelíthetőségét, nagy bejárásokat, pihenőhelyeket, illetve körbejárhatónak kell lennie (kerekeszékkel is). Egyes játékokat telepíthetünk a házikókon kívül, hogy jobban elérhetőek legyenek.

Homokos és vizes játszóeszközök

Mindenki számára elérhető, tapintható öröm

A víz és a homok előhívja a kreativitást, felpozícionálja az érzékelést. Összeköti az anyagokat, a technika átlátását, a szellemi képességeket. Szinte végtelen felhasználási lehetőségükkel kiváló eszközök a fogyatékos gyerekek terápiájához.

Figyelembe kell venni:

Ezeknek a játékoknak kompromisszumok nélkül mindig jó higiéniai állapotban kell lenniük.

A játékot több pozícióból is lehetővé kell tenni, hiszen ezeket a gyerekeknek sokáig kell tartaniuk. Lehetővé kell tenni a kerekeszék megközelítést, több magasságban kell elhelyezni üléseket, egy-kettőt háttámlákkal.

Játszópanelek

Mindig változó játékok, mindenkinek

A játszópanelek több játékfunkciót egyesítenek a kezeléstől a koncentrációig. A látást és a kitartást hívják elő. Esetenként a fogyatékos gyerekeknek a fenti két tulajdonság valamelyike nem áll rendelkezésére, de a többféle gondolatmeneti lehetőség elősegíti a csoportos játékot.

Figyelembe kell venni:

Hasonlóan, mint a homokos és vizes eszközöknél, a fő a könnyű megközelíthetőség és a kényelmes ülési pozíciók biztosítása. A kontrasztos színek is fontosak, könnyebben felismerhetővé teszik az egyes tevékenységeket. Mindenki számára elérhető játék, növeli a játékelményt minden gyermek számára.

Kombinált játékok

Csoportos feladat, amiben minden gyermek részt vesz

Ezek a játékok különböző tornyokból és összekötő elemekből állnak össze. A gyerekek imádják őket, de a karakterisztikus elemek miatt nem minden mozgáskorlátozott gyerek tud játszani rajtuk. Az egészséges gyerekek is látják, hogy nehéz megközelíteni ezeket az eszközöket, de ez nekik inkább kihívást jelent, mintsem problémát okoz. A játék magassága is külön élményt nyújt, de a kísérők emiatt a játék egyes részeihez nem férnek hozzá.

Figyelembe kell venni:

Meg kell határozni, melyik része a játéknak könnyen elérhető (ami alacsonyabban van) és azt mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni. Játszópanelek, házikók, alacsony csúszdák hozzáépítésével lehet még növelni a fogyatékos gyerekek számára a játék tartalmasságát

Sporteszközök

A sport mindenké

A sporteszközöket alapvetően tinédzsereknek és felnőtteknek találták ki, a mozgással összekötött játék ösztönzésére. Ezeket az eszközöket az adott sportnak megfelelően hozzáférhetővé kell tenni, a fogyatékosok számára is.

Figyelembe kell venni:

Hogy a kerekesszékes gyerekek is tudjanak játszani, a szilárd talajt kell az eszközök alá fektetni. Emellett elég nagy teret kell hagyni, hogy a kerekesszékekkel is oda lehessen menni, meg lehessen kerülni és rendeltetésszerűen lehessen használni. Ezt nem nehéz megvalósítani, csak egy kis odafigyelés kell hozzá.

Játsszóterek telepítése a fogyatékos gyerekek figyelembe vételével

A fogyatékos gyerekek igényeit már a project legelejétől figyelembe kell venni - már a játszótér helyének kiválasztásától kezdve körbe kell határolni igényeiket. Ezután kell a konkrétumokat meghatározni, és a project egészébe beépíteni. Ezek után a részletkérdéseket már könnyű tisztázni.

A főbb elemek, amiket érdemes figyelembe venni:

Helyszín

Amennyire csak lehetséges, természeti erőktől védett területet kell kijelölni (pl. széltől, nyirkosságtól védett hely) mert a fogyatékos gyerekeknek törekeny az egészsége.

A mozgássérült parkolóhelyeket kell a játszótér bejáratához legközelebb rakni. A környék járdaszegélyeit be kell sülyeszteni, hogy a mozgássérültek is át tudjanak menni rajtuk. Végül figyelembe kell venni az esetleges a közelben elhelyezkedő fogyatékosokat kezelő vagy fogyatékosokkal foglalkozó intézményeket.

A játszótér megközelíthetősége

A játszótérhez vezető utaknak kemény anyagból kell készülniük, és kerülendő a meredek emelkedők vagy lejtők használata. A lépcsők mellé rámpákat is kell létesíteni, megfelelő meredekségben. A játszótér határait egyértelműen meg kell jelölni. A játszótérre vezető utakat egyértelműen ki kell jelölni, és úgy kell kialakítani, hogy a gyerekek ne tudjanak hirtelen kiugrani / kifutni.

Közlekedés a játszótéren belül

A játszóeszközök körüli utakat is egyértelműen meg kell jelölni. Az utak színét érdemes variálni, hogy feltűnőbbek legyenek. Magától értetődő, hogy a játszótéren a kerekesszékesek számára az akadálymentes közlekedést lehetővé kell tenni. Érdemes rendszeres időközönként olyan helyeket beiktatni, ahol a nehezen mozgó

gyerekek meg tudnak állni pihenni, akár a székeken akár egy játék-kiegészítőn.

Talajok

A talajoknak megfelelő ütécscillapítási erővel kell rendelkezniük, mert a fogyatékos gyerekek gyakrabban esnek el. Ahol pedig a kerekesszékes gyerekeket is számításba vesszük, ott legalább az összekötő utaknak szilárd anyagból kell lenniük.

A talajt másképp is értelmezhetjük: lehet egymagában is játékelem. Például az apró szintkülönbségek szórakoztatóak a kerekesszékesek számára. A tapintható vagy barázdás kövezet is a játék része lehet, és a vakokat segíti abban, hogy kiigazodjanak a területen.

Végül, de nem utolsósorban: a talajnak lehetővé kell tennie a csúszó-mászó játszást is.

Bútorok

A kültéri bútorok pihenőhelyet biztosítanak a gyerekek és az őket kísérő felnőttek. Az üléseket különböző magasságokban érdemes elhelyezni, mert nem minden mozgássérült tudja behajlítani rendesen a lábát. Pihenőhelyek lehetnek még a támaszkodást nyújtó helyek is. Ezeket szabályos térközönként ki kell helyezni, hogy mindig legyen egy a közelben.

Emellett gyakran többen is kísérnek egy gyermeket, ezért viszonylag nagyszámú kísérőnek kell helyet biztosítani.

Jelek

A szülők és a gyerekek számára is könnyítést jelent, ha a játszótér bejáratához kihelyezzük a játszótér alaprajzát vagy egy ismertetőt a játszótér elrendezéséről, a fogyatékos gyerekek által is használható területekről.

Érdemes rámutatni az egyes játékok nehézségi fokára, különböző könnyen érthető szimbólumok használatával.

Legvégül pedig fontos, hogy a lehető legtöbb helyen kontrasztos színeket használjunk.

Példa

Játszóter mindenkinnek

A játszóteret négy zónára osztottuk. Minden zónának megvan a maga sajátos használati módja, és más-más képességeket fejleszt. Bármilyen fogyatékkal is legyen, minden gyerek talál számára megfelelő helyet ezen a játszótéren.

Homokos játékok zónája

Minden gyermek számára nyitott, képességektől függetlenül. Az útról induló rámpa lehetővé teszi a kerekesszékes gyerekeknek is a hozzáférést. A fő játszóeszköz a föld maga, így minden gyermek számára elérhető.

Szerepjáték és kézi játékok zónája

Egy találkozóhely ahol senki sem marad ki a szerepjátékok mágikus világából. Lehet nyomokat vagy kincset keresni. Ez egy olyan zóna, ahol a mozgási kapacitások nem fontosak, és ezért is megfelelő kerekesszékes gyerekeknek is.

Fekvő és pihenő játékok zónája

Itt a föld szintjének különbségeivel lehet játszani, mindenki képességei szerint lépcsőzhet, csúszdázhat, a rámpán föl és lemehet, mászhat. A különböző anyagú talajokkal, panelekkel, csúszdákkal lehet itt játszani – vagy egyszerűen csak önfeledten rohanganl vagy elfeküdni.

A mozgó játékok zónája

Itt a gyerekek játszási lehetősége a mozgási képességükön múlik. Az üléseknél, kombinált játékoknál néhányuk korlátokba ütközhet. Gyakran a kísérő segítségére van szükség.

- 1 – megfelelő hozzáférés a játszóeszközökhöz
- 2 – csoportos játék
- 3 – a szülők aktív szerepe a játékban
- 4 – a talaj és a változó magasságok használata
- 5 – egyértelmű és tiszta út
- 6 – külön jelzés minden játszó zónához
- 7 – a játszótér egyértelmű határainak kijelölése
- 8 – könnyű bejutás a játszótérre
- 9 – a kísérőknek ülések minden játékszónában

Egy konkrét példa: a Lyon-i „Parc de la Tête d’Or”

A környezet

A Parc de la Tête d’Or Lyon centrumában található, Európa egyik legnagyobb városi parkja (107 hektár). A neve egy legendából származik, ami szerint Jézus Krisztusról formázott színarany fejet rejtettek el itt pár évszázaddal ezelőtt. Ebben a parkban hatalmas melegházak, botanikus kertek, és egy állatkert van, tehát tényleg egy természetközeli hely a város szívében.

A project

A project keretében egy új játszótér épült, azzal a célkitűzéssel, hogy a fogyatékos gyerekek által is használható legyen. A parknak nagyon sok aszfaltozott útja van, így egyszerű a közlekedés. A fejlesztők egyben azt a célt is kitűzték maguk elé, hogy minden gyermek együtt játszását bátorítsák. Végül, de nem utolsó sorban pedig az esztétikus nézőpontot is figyelembe vették.

A konkrét megoldások

A témát a játszótérhez - a park legendájából kiindulva - a kincsvadászat adta. Ezt egy sorozat játszópanelbe ültették be, amik az egészséges és a fogyatékos gyerekeket is vonzzák. Az esztétikai szempont miatt természetes színvilággal rendelkező játékokat használtak (a Kanopé játszóvárcsaládot). A játékok hozzáférhetőségét úgy bővítették, hogy a játék aljához rögzített játszópanelhez egy rámpa vezet fel. Az ütéscsillapításra használt talaj gumitégla, amit közvetlenül a betonutak mellé raktak, hogy a kerekesszékesek is könnyen közlekedni tudjanak. A kincsvadászathoz fakadó erős motiváció minden gyereket egyenlővé tesz, és a használt játszópanelek bárki számára elérhetőek.

A Kanopé alsó szintjéhez való hozzáférést egy rámpával oldották meg. A konyhó alatti részt egy játszópanellel szerelték fel, ami minden gyerek számára elérhető.

Magyarázó táblák a bejáratoknál.

A játszópanelek segítségével a gyerekek nyomokat találhatnak

A négy nyom segítségével beállíthatják a teleszkópot, és megtalálhatják a kincset

